C/2025/3994

20.8.2025

DOPORUČENÍ RADY

ze dne 8. července 2025

k hospodářské a sociální politice, politice zaměstnanosti a strukturální a rozpočtové politice Rakouska

(C/2025/3994)

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 121 odst. 2 a čl. 148 odst. 4 této smlouvy,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1263 ze dne 29. dubna 2024 o účinné koordinaci hospodářských politik a mnohostranném rozpočtovém dohledu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1466/97 ([1]), a zejména na čl. 3 odst. 3 uvedeného nařízení,

s ohledem na doporučení Evropské komise,

s ohledem na usnesení Evropského parlamentu,

s ohledem na závěry Evropské rady,

s ohledem na stanovisko Výboru pro zaměstnanost,

s ohledem na stanovisko Hospodářského a finančního výboru,

s ohledem na stanovisko Výboru pro sociální ochranu,

s ohledem na stanovisko Výboru pro hospodářskou politiku,

vzhledem k těmto důvodům:

Obecná východiska

(1) Nařízení (EU) 2024/1263, které vstoupilo v platnost dne 30. dubna 2024, stanoví cíle rámce správy ekonomických záležitostí, jehož účelem je podporovat zdravé a udržitelné veřejné finance, udržitelný a inkluzivní růst a odolnost prostřednictvím reforem a investic a předcházet nadměrným schodkům veřejných financí. Nařízení stanoví, že Rada a Komise vykonávají mnohostranný dohled v rámci evropského semestru v souladu s cíli a požadavky stanovenými v SFEU. Evropský semestr zahrnuje zejména definování doporučení pro jednotlivé země a dohled nad jejich prováděním. Nařízení rovněž podporuje odpovědnost členských států za fiskální politiku a klade důraz na její střednědobé zaměření v kombinaci s účinnějším a soudržnějším prosazováním. Každý členský stát musí Radě a Komisi předložit národní střednědobý fiskálně-strukturální plán obsahující jeho fiskální, reformní a investiční závazky, který v závislosti na délce volebního období v daném členském státě pokrývá období čtyř nebo pěti let. Dráha čistých výdajů ([2]) v těchto plánech musí být v souladu s požadavky uvedeného nařízení, včetně požadavku na to, aby byl veřejný dluh do konce období korekce uveden na věrohodně sestupnou dráhu nebo aby na této dráze setrval anebo aby zůstal na obezřetné úrovni pod hodnotou 60 % hrubého domácího produktu (HDP) a aby se schodek veřejných financí ve střednědobém horizontu snížil pod referenční hodnotu 3 % HDP stanovenou ve Smlouvě nebo se pod ní udržel. Pokud se členský stát zaváže k příslušnému souboru reforem a investic v souladu s kritérii stanovenými v uvedeném nařízení, může být období korekce prodlouženo, a to nejvýše o tři roky.

([1]) Úř. věst. L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.

([2]) Čisté výdaje ve smyslu čl. 2 bodu 2 nařízení (EU) 2024/1263: „čistými výdaji“ se rozumí veřejné výdaje očištěné o i) úrokové výdaje; ii) diskreční opatření na straně příjmů; iii) výdaje na programy Unie, které jsou plně kompenzovány příjmy z fondů Unie; iv) vnitrostátní výdaje na spolufinancování programů financovaných Unií; v) cyklické prvky výdajů na dávky v nezaměstnanosti a vi) jednorázová a jiná dočasná opatření.

(2) Dne 19. února 2021 vstoupilo v platnost nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ([3]), kterým byl zřízen Nástroj pro oživení a odolnost. Nástroj pro oživení a odolnost poskytuje členským státům finanční podporu na provádění reforem a investic, a přináší tedy fiskální impuls financovaný Unií. V souladu s prioritami evropského semestru pro koordinaci hospodářských politik podporuje hospodářské a sociální oživení a stimuluje udržitelné reformy a investice, zejména za účelem podpory zelené a digitální transformace a zvýšení odolnosti ekonomik členských států. Také pomáhá posílit veřejné finance, podnítit hospodářský růst a tvorbu pracovních míst ve střednědobém a dlouhodobém výhledu, zlepšit územní soudržnost v rámci Unie a podpořit setrvalé provádění evropského pilíře sociálních práv.

(3) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/435 ([4]) (dále jen „nařízení REPowerEU“) přijaté dne 27. února 2023 má za cíl ukončit závislost Unie na dovozu fosilních paliv z Ruska. To pomůže dosáhnout energetické bezpečnosti a diverzifikovat dodávky energií v Unii a vede k širšímu využívání obnovitelných zdrojů energie, ke zvýšení kapacity pro ukládání energie a ke zlepšení energetické účinnosti. Rakousko doplnilo do svého národního plánu pro oživení a odolnost novou kapitolu REPowerEU za účelem financování klíčových reforem a investic, jež pomohou dosáhnout cílů plánu REPowerEU.

(4) Dne 30. dubna 2021 předložilo Rakousko Komisi v souladu s čl. 18 odst. 1 nařízení (EU) 2021/241 svůj národní plán pro oživení a odolnost. Komise podle článku 19 uvedeného nařízení posoudila relevanci, účinnost, efektivnost a ucelenost tohoto plánu v souladu s pokyny pro posuzování stanovenými v příloze V. Dne 13. července 2021 přijala Rada prováděcí rozhodnutí o schválení posouzení plánu pro oživení a odolnost Rakouska ([5]), které bylo dne 9. listopadu 2023 změněno v souladu s čl. 21 odst. 1 nařízení (EU) 2021/241 s odůvodněním, že plán pro oživení a odolnost v důsledku objektivních okolností již zčásti nelze splnit, jakož i s cílem začlenit kapitolu REPowerEU ([6]). Uvolnění splátek je podmíněno přijetím rozhodnutí Komise v souladu s čl. 24 odst. 5, v němž se stanoví, že Rakousko uspokojivě splnilo příslušné milníky a cíle stanovené v prováděcím rozhodnutí Rady. Podmínkou uspokojivého splnění je rovněž absence zvratu u dříve dosažených milníků a cílů, pokud jde o tutéž reformu nebo investici.

(5) Dne 8. července 2025 přijala Rada na doporučení Komise doporučení, kterým schválila národní střednědobý fiskálně-strukturální plán Rakouska ([7]). Dne 13. května 2025 Rakousko předložilo svůj střednědobý fiskálně-strukturální plán. Plán byl předložen v souladu s článkem 11 a čl. 36 odst. 1 písm. a) nařízení (EU) 2024/1263, vztahuje se na období od roku 2025 do roku 2029 a zahrnuje postup fiskální korekce rozložený do sedmi let.

(6) Dne 26. listopadu 2024 Komise na základě nařízení (EU) č. 1176/2011 přijala zprávu mechanismu varování 2025, v níž není Rakousko uvedeno jako jeden z členských států, u nichž je třeba provést hloubkový přezkum. Komise rovněž přijala doporučení pro doporučení Rady týkající se hospodářské politiky eurozóny, jakož i návrh společné zprávy o zaměstnanosti 2025, která analyzuje provádění hlavních směrů politik zaměstnanosti a zásad evropského pilíře sociálních práv. Rada přijala doporučení týkající se hospodářské politiky eurozóny ([8]) dne 13. května 2025 a společnou zprávu o zaměstnanosti dne 10. března 2025.

([3]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ze dne 12. února 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost (Úř. věst. L 57, 18.2.2021, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([4]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/435 ze dne 27. února 2023, kterým se mění nařízení (EU) 2021/241, pokud jde o kapitoly REPowerEU v plánech pro oživení a odolnost, a nařízení (EU) č. 1303/2013, (EU) 2021/1060 a (EU) 2021/1755 a směrnice 2003/87/ES (Úř. věst. L 63, 28.2.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

([5]) Prováděcí rozhodnutí Rady ze dne 13. července 2021 o schválení posouzení plánu pro oživení a odolnost Rakouska (dokument 10159/2021).

([6]) Prováděcí rozhodnutí Rady ze dne 7. listopadu 2023, kterým se mění prováděcí rozhodnutí ze dne 13. července 2021 o schválení posouzení plánu pro oživení a odolnost Rakouska (dokument 14472/2023).

([7]) Doporučení Rady ze dne 8. července 2025, kterým se schvaluje národní střednědobý fiskálně-strukturální plán Rakouska, Úř. věst. C, C/2025/3958, 20.8.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3958/oj.

([8]) Doporučení Rady ze dne 13. května 2025 týkající se hospodářské politiky eurozóny (Úř. věst. C, C/2025/2782, 22.5.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2782/oj).

(7) Dne 29. ledna 2025 Komise zveřejnila Kompas konkurenceschopnosti, strategický rámec, jehož cílem je posílit globální konkurenceschopnost EU v příštích pěti letech. Stanoví tři transformační požadavky udržitelného hospodářského růstu: i) inovace; ii) dekarbonizace a konkurenceschopnost a iii) bezpečnost. Za účelem odstranění rozdílů v oblasti inovací si EU klade za cíl prosazovat průmyslové inovace, podporovat růst startupů prostřednictvím iniciativ, jako je Strategie EU pro startupy a scaleupy, a urychlit zavádění pokročilých technologií, jako je umělá inteligence a kvantová výpočetní technika. V zájmu dosažení zelenějšího hospodářství Komise předložila komplexní Akční plán pro cenově dostupnou energii a Dohodu o čistém průmyslu, které zajistí, aby přechod na čistou energii zůstal nákladově efektivní, zohledňoval konkurenceschopnost, zejména v energeticky náročných odvětvích, a byl hnací silou růstu. Pro snížení nadměrné závislosti a zvýšení bezpečnosti je Unie odhodlána posílit globální obchodní partnerství, diverzifikovat dodavatelské řetězce a zajistit přístup ke kritickým surovinám a čistým zdrojům energie. Tyto priority se opírají o horizontální faktory, jež zahrnují zjednodušení právních předpisů, prohloubení jednotného trhu, financování konkurenceschopnosti a unii úspor a investic, podporu dovedností a kvalitních pracovních míst a lepší koordinaci politik EU. Kompas konkurenceschopnosti je sladěn s evropským semestrem, čímž je zajištěno, aby hospodářské politiky členských států byly v souladu se strategickými cíli Komise a při správě ekonomických záležitostí byl uplatňován jednotný přístup, který podporuje udržitelný růst, inovace a odolnost v celé Unii.

(8) Evropský semestr pro koordinaci hospodářských politik se v roce 2025 nadále vyvíjí souběžně s prováděním Nástroje pro oživení a odolnost. Stále platí, že pro naplnění politických priorit v rámci evropského semestru je zásadně důležité plné provedení plánů pro oživení a odolnost, neboť tyto plány pomáhají účinně řešit všechny výzvy, které byly uvedeny v příslušných doporučeních pro jednotlivé země vydaných v posledních letech, nebo významnou část těchto výzev. Tato doporučení pro jednotlivé země zůstávají relevantní i pro posuzování pozměněných plánů pro oživení a odolnost v souladu s článkem 21 nařízení (EU) 2021/241.

(9) Doporučení pro jednotlivé země 2025 by se měla vztahovat na všechny klíčové výzvy hospodářské politiky, jež nejsou dostatečně řešeny v rámci opatření obsažených v plánech pro oživení a odolnost, s přihlédnutím k příslušným výzvám identifikovaným v doporučeních pro jednotlivé země z období 2019–2024.

(10) Dne 4. června 2025 zveřejnila Komise zprávu o Rakousku pro rok 2025. Posoudila pokrok, který Rakousko učinilo při plnění příslušných doporučení, a zhodnotila, jak Rakousko provádí plán pro oživení a odolnost. Na základě této analýzy identifikovala nejnaléhavější výzvy, kterým Rakousko čelí. Posoudila rovněž pokrok Rakouska při provádění evropského pilíře sociálních práv a v plnění hlavních cílů Unie pro rok 2030 v oblasti zaměstnanosti, dovedností a snižování chudoby a sociálního vyloučení, jakož i pokrok při dosahování cílů OSN v oblasti udržitelného rozvoje.

Posouzení roční zprávy o pokroku

(11) Dne 13. května 2025 předložilo Rakousko střednědobý plán, v němž se zavázalo k následujícím maximálním mírám růstu čistých výdajů: 2,6 % v roce 2025, 2,2 % v roce 2026, 2,2 % v roce 2027, 2,0 % v roce 2028 a 2,3 % v roce 2029, což odpovídá maximálním kumulativním mírám růstu vypočteným s ohledem na rok 2024 ve výši 2,6 % v roce 2025, 4,8 % v roce 2026, 7,2 % v roce 2027, 9,4 % v roce 2028 a 11,9 % v roce 2029. Dne 13. května 2025 předložilo Rakousko svou roční zprávu o pokroku ([9]) týkající se příslušných údajů o plnění rozpočtu a prognóz fiskálního výsledku a provádění reforem a investic reagujících na hlavní výzvy uvedené v doporučeních pro jednotlivé země v rámci evropského semestru. Roční zpráva o pokroku rovněž zohledňuje zprávy, které Rakousko dvakrát ročně podává o pokroku dosaženém při plnění plánu pro oživení a odolnost v souladu s článkem 27 nařízení (EU) 2021/241.

(12) Útočná válka Ruska proti Ukrajině a její důsledky představují pro Evropskou unii existenční výzvu. Komise doporučila aktivaci národní únikové doložky Paktu o stabilitě a růstu koordinovaným způsobem s cílem podpořit úsilí EU o rychlé a významné navýšení výdajů na obranu; tento návrh uvítala Evropská rada dne 6. března 2025.

([9]) Roční zprávy o pokroku z roku 2025 jsou dostupné na adrese: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_cs.

(13) Na základě údajů potvrzených Eurostatem ([10]) se schodek veřejných financí Rakouska zvýšil z 2,6 % HDP v roce 2023 na 4,7 % v roce 2024, zatímco veřejný dluh vzrostl ze 78,5 % HDP na konci roku 2023 na 81,8 % na konci roku 2024. Podle výpočtů Komise odpovídá tento vývoj míře růstu čistých výdajů ve výši 8,7 % v roce 2024. Na základě odhadů Komise se předpokládá, že nastavení fiskální politiky ([11]), které zahrnuje výdaje financované z vnitrostátních zdrojů i z prostředků EU, bylo v roce 2024 expanzivní v rozsahu 2,3 % HDP. Dne 4. června 2025 přijala Komise zprávu podle čl. 126 odst. 3 Smlouvy o fungování EU ([12]). V této zprávě byla posouzena rozpočtová situace Rakouska, neboť jeho schodek veřejných financí v roce 2024 překročil referenční hodnotu 3 % HDP. Zpráva dospěla k závěru, že na základě tohoto posouzení a po zvážení stanoviska Hospodářského a finančního výboru zřízeného podle čl. 126 odst. 4 Smlouvy o fungování EU Komise zváží, že navrhne zahájit postup při nadměrném schodku v Rakousku tím, že navrhne Radě přijmout rozhodnutí podle čl. 126 odst. 6 o existenci nadměrného schodku.

(14) Podle roční zprávy o pokroku předpokládá makroekonomický scénář, z něhož Rakousko vychází ve svých rozpočtových projekcích, v roce 2025 růst reálného HDP o –0,3 %, zatímco inflace měřená HISC by měla v roce 2025 dosáhnout 2,8 %. Prognóza Komise z jara 2025 předpokládá pokles reálného HDP o 0,3 % v roce 2025 a jeho nárůst o 1,0 % v roce 2026 a inflaci měřenou HISC na úrovni 2,9 % v roce 2025 a 2,1 % v roce 2026.

(15) V roční zprávě o pokroku se očekává, že schodek veřejných financí klesne v roce 2025 na 4,5 % HDP, zatímco poměr veřejného dluhu k HDP by měl do konce roku 2025 vzrůst na 84,7 %. Tento vývoj odpovídá tempu růstu čistých výdajů v roce 2025 ve výši 1,6 %. Prognóza Komise z jara 2025 předpokládá v roce 2025 schodek veřejných financí ve výši 4,4 % HDP. Snížení schodku v roce 2025 odráží především provádění konsolidačního balíčku, zatímco zvýšené výdaje na platy ve veřejné správě, důchody a sociální výdaje v důsledku indexace inflace a dalších nákladů souvisejících se stárnutím obyvatelstva nadále výrazně zatěžují veřejné finance. Podle výpočtů Komise odpovídá tento vývoj růstu čistých výdajů ve výši 2,0 % v roce 2025. Na základě odhadů Komise se předpokládá, že nastavení fiskální politiky, které zahrnuje výdaje financované z vnitrostátních zdrojů i z prostředků EU, bude v roce 2025 restriktivní, a to v rozsahu 1,3 % HDP. Poměr veřejného dluhu k HDP by se měl do konce roku 2025 zvýšit na 84,0 %.

(16) Podle prognózy Komise z jara 2025 se očekává, že v roce 2025 budou z nevratné podpory („grantů“) z Nástroje pro oživení a odolnost financovány výdaje vládních institucí ve výši 0,1 % HDP, přičemž v roce 2024 to bylo 0,1 % HDP. Výdaje financované z nevratné podpory Nástroje pro oživení a odolnost umožní vysoce kvalitní investice a reformy zaměřené na zvýšení produktivity bez přímého dopadu na saldo veřejných financí a veřejný dluh Rakouska.

(17) Výdaje vládních institucí Rakouska na obranu zůstaly v letech 2021–2023 stabilní na úrovni 0,6 % HDP ([13]). Prognóza Komise z jara 2025 předpokládá, že výdaje na obranu dosáhnou 0,7 % HDP v roce 2024 a 0,8 % HDP v roce 2025. To odpovídá zvýšení o 0,2 procentního bodu HDP oproti roku 2021.

(18) Podle prognózy Komise z jara 2025 se předpokládá, že čisté výdaje v Rakousku vzrostou v roce 2025 o 2,0 %. Na základě prognózy Komise z jara 2025 se předpokládá, že růst čistých výdajů Rakouska v roce 2025 bude nižší než doporučená maximální míra růstu, k níž se Rakousko zavázalo ve svém plánu.

(19) Roční zpráva o pokroku nezahrnuje rozpočtové projekce na období po roce 2025. Prognóza Komise z jara 2025 předpokládá na základě politických opatření známých ke dni její uzávěrky, že v roce 2026 bude schodek veřejných financí činit 4,2 % HDP. Tento vývoj odpovídá v roce 2026 tempu růstu čistých výdajů ve výši 2,3 %. Na základě

([10]) Eurostat – Euro Indicators, 22. dubna 2025.

([11]) Nastavení fiskální politiky je definováno jako měřítko roční změny základního stavu veřejných rozpočtů. Jeho cílem je posoudit ekonomický impuls plynoucí z fiskálních politik, a to jak z těch, které jsou financovány z vnitrostátních zdrojů, tak z těch, které jsou financovány z rozpočtu EU. Nastavení fiskální politiky se měří jako rozdíl mezi i) střednědobým potenciálním růstem a ii) změnou primárních výdajů očištěných o diskreční opatření na straně příjmů a se zahrnutím výdajů financovaných z nevratné podpory (grantů) z Nástroje pro oživení a odolnost a dalších fondů Unie.

([12]) Zpráva Komise vypracovaná v souladu s čl. 126 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie, 4. června 2025, COM(2025) 615 final.

([13]) Zdroj: Eurostat, vládní výdaje podle klasifikace funkcí vládních institucí (COFOG). Vzhledem k metodickým rozdílům mezi definicemi podle COFOG a NATO se výdaje založené na definici dle COFOG mohou lišit od výdajů založených na definici dle NATO.

odhadů Komise se předpokládá, že nastavení fiskální politiky, které zahrnuje výdaje financované z vnitrostátních zdrojů i z prostředků EU, bude v roce 2026 restriktivní, a to v rozsahu 0,3 % HDP. Podle odhadu Komise se očekává, že poměr veřejného dluhu k HDP vzroste do konce roku 2026 na 85,8 %.

(20) Střednědobý plán Rakouska upřesňuje soubor reforem a investic, které jsou základem prodloužení období korekce. Ty zahrnují 14 opatření, z nichž jedno je stávající a posílené opatření z plánu pro oživení a odolnost, a to lepší přístup ke vzdělávání („Chancenbonus“), jakož i další reformy a investice, jako je zvýšení skutečného věku odchodu do důchodu, reforma volna na zvýšení kvalifikace a zvýšení příspěvku na zdravotní péči pro důchodce.

Klíčové politické výzvy

(21) Rakousko čelí rostoucím fiskálním tlakům souvisejícím se stárnutím obyvatelstva, a to v oblasti zdravotnictví, dlouhodobé péče a důchodového systému. Relativně nízký zákonný a skutečný věk odchodu do důchodu v zemi vede k vysokým nákladům na důchody, které by měly do roku 2030 dosáhnout 15 % HDP a poté mírně klesnout. I přes minulé reformy zůstává skutečný věk odchodu do důchodu v Rakousku pod průměrem EU. Nedávno provedená důchodová opatření byla mírná, zejména ve srovnání s prodloužením střední délky života, i když nové plány na omezení předčasného odchodu do důchodu v kombinaci se zvyšováním zákonného věku odchodu do důchodu u žen pravděpodobně skutečný věk odchodu do důchodu zvýší. Demografické stárnutí také zvyšuje nároky na financování zdravotnictví a dlouhodobé péče. Očekává se, že do roku 2070 vzrostou výdaje na zdravotnictví ze 7,8 % v roce 2024 na 8,9 % HDP, což je dvojnásobek průměrného nárůstu v EU, zatímco náklady na dlouhodobou péči by mohly ve stejném období vzrůst z 1,6 % na 3,1 % HDP. Cílem reformy zdravotnictví z roku 2023 bylo posílit primární péči a snížit využívání hospitalizace, ale primární péče je stále nedostatečně rozvinutá, služby se nadále překrývají a cíle v oblasti výdajů nejsou plněny. Chybí účinná regulační opatření a sladění odpovědnosti za financování a výdaje, což přispívá k tomu, že regiony a sociální pojištění často překračují dohodnuté roční výdajové stropy. Nedávné reformy v oblasti dlouhodobé péče zlepšily pracovní podmínky a podporu pečovatelů z řad rodinných příslušníků, ale neřešily fiskální udržitelnost. Veřejným výdajům dominuje ústavní péče, ačkoli domácí péče je v mnoha případech nákladově efektivnější. Plán pro oživení a odolnost zahrnuje opatření na podporu primární zdravotní péče a zavedení cíleného řízení v oblasti dlouhodobé péče.

(22) Rakouský fiskální rámec se vyznačuje složitým systémem mezivládních transferů mezi spolkovými a regionálními orgány, což snižuje efektivnost veřejných výdajů. Vzhledem k nízké míře daňové autonomie spolkové země spoléhají spíše na sdílené příjmy než na vlastní zdroje – v roce 2024 pocházel z dílčích zdrojů pouze malý podíl celkových veřejných příjmů. Zároveň financování základních služeb, jako je zdravotnictví, péče o děti a veřejná doprava, částečně závisí na výdajích spolkových zemí a obcí. Demografická změna a zelená transformace dále zvyšují tlak na spolkové země a obce z hlediska nákladů, zatímco příjmy z vlastních zdrojů neodpovídají dynamice výdajů.

(23) Daňová skladba se nadále do značné míry opírá o příjmy z pracovní činnosti a spotřebu. V roce 2023 mělo Rakousko čtvrtý nejvyšší poměr daní k HDP v EU a výrazné průměrné daňové zatížení práce (v roce 2024 páté nejvyšší v EU) ([14]). Od roku 2023 jsou daňová pásma pro daň z příjmů fyzických osob indexována podle inflace, což brání dalšímu zvyšování daňového zatížení prostřednictvím posunu do vyššího daňového pásma. Několik dlouhodobých strukturálních problémů v daňové skladbě však zůstává nevyřešeno. Lepší využívání daní, které více podporují růst a zaměstnanost, by mohlo pomoci vytvořit nezbytný rozpočtový prostor a zlepšit celkovou daňovou strukturu.

(24) V souladu s čl. 19 odst. 3 písm. b) nařízení Rady (EU) 2021/241 a s přílohou V kritériem 2.2 uvedeného nařízení zahrnuje plán pro oživení a odolnost rozsáhlý soubor vzájemně se posilujících reforem a investic, které mají být provedeny do roku 2026. Očekává se, že tyto reformy a investice pomohou účinně řešit všechny výzvy identifikované v příslušných doporučeních pro tuto zemi nebo jejich významnou část. V tomto napjatém časovém rámci má dokončení účinného provádění plánu pro oživení a odolnost včetně kapitoly REPowerEU zásadní význam pro posílení dlouhodobé konkurenceschopnosti Rakouska prostřednictvím zelené a digitální transformace a pro zajištění sociální spravedlnosti. Sdělení Komise NextGenerationEU – Cesta do roku 2026, které bylo přijato dne 4. června 2025, vyjasňuje příslušný harmonogram ukončení nástroje a poskytuje členským státům pokyny pro maximalizaci provádění do 31. srpna 2026, včetně toho, jak dále zefektivnit plány pro oživení a odolnost, uvádí nejdůležitější možnosti, které je třeba zvážit při jejich revizi, a zdůrazňuje význam pečlivého společného plánování před předložením posledních žádostí o platbu v roce 2026. Aby byla zajištěna široká podpora pro úspěšné

([14]) OECD (2025), Taxing Wages 2025 (Zdaňování mezd v roce 2025).

provádění plánu pro oživení a odolnost, je i nadále nezbytné do procesu systematicky zapojovat místní a regionální orgány, sociální partnery, občanskou společnost a další příslušné zúčastněné strany.

(25) V Rakousku se zrychlilo provádění programů politiky soudržnosti, které zahrnují podporu z Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR), Fondu pro spravedlivou transformaci (FST), Evropského sociálního fondu plus (ESF+) a Fondu soudržnosti (FS). Je důležité pokračovat v úsilí o zajištění rychlého provádění těchto programů a zároveň maximalizovat jejich reálný dopad. Rakousko již na základě svých programů v rámci politiky soudržnosti přijímá opatření na podporu konkurenceschopnosti a růstu a současně na posílení sociální soudržnosti. Zároveň nadále čelí výzvám, včetně výzev, které se týkají konkurenceschopnosti, dostupného bydlení, dovedností a aktivního začleňování. V souladu s článkem 18 nařízení (EU) 2021/1060 je Rakousko povinno v rámci přezkumu fondů politiky soudržnosti v polovině období přezkoumat každý program, mimo jiné s přihlédnutím k výzvám uvedeným v doporučeních pro jednotlivé země v roce 2024. Návrhy Komise přijaté dne 1. dubna 2025 ([15]) prodlužují lhůtu k předložení posouzení – v případě každého programu – výsledku přezkumu v polovině období stanovenou na 31. března 2025. Poskytují také flexibilitu, která pomáhá urychlit provádění programů, a pobídky pro členské státy, aby přidělovaly zdroje politiky soudržnosti do pěti strategických prioritních oblastí Unie, konkrétně do konkurenceschopnosti v oblasti strategických technologií, obrany, bydlení, vodohospodářské odolnosti a přechodu na jiné zdroje energie, a do investic do dovedností v prioritních odvětvích při současném zachování důrazu na osoby v nejzranitelnějších situacích v programech ESF+.

(26) Platforma strategických technologií pro Evropu (STEP) poskytuje příležitost investovat do klíčové strategické priority EU tím, že posílí konkurenceschopnost EU. Platforma STEP je financována z jedenácti stávajících fondů EU. Členské státy mohou rovněž přispívat do Programu InvestEU na podporu investic v prioritních oblastech. Rakousko by mohlo tyto iniciativy optimálně využívat k podpoře vývoje nebo výroby kritických technologií, včetně čistých technologií a technologií účinně využívajících zdroje.

(27) Kromě hospodářských a sociálních výzev, které jsou řešeny prostřednictvím plánu pro oživení a odolnost a jiných fondů EU, by mělo Rakousko účinně řešit zbývající výzvy, jež souvisejí s udržitelností veřejných financí, trhem práce, dynamikou podnikání a konkurenceschopností podniků, přetrvávající závislostí na fosilních palivech a vysokými cenami energie.

(28) Ačkoli je k dispozici řada nástrojů financování, rizikové financování pro startupy a scaleupy zůstává omezujícím faktorem. Místní trh rizikového a růstového kapitálu vykazuje pozitivní trend, rizikový kapitál se v letech 2021–2023 zvýšil na 0,08 % HDP, ale zatím není dostatečně rozvinutý. Omezené financování rizikovým kapitálem je částečně způsobeno nízkou účastí institucionálních investorů, včetně penzijních fondů. Pouze 1 % prostředků soukromého a rizikového kapitálu získaných ročně v období 2007–2023 je výrazně nižší než v předních členských státech.

(29) Poměrně vysoké rakouské výdaje na výzkum a vývoj (3,26 % HDP v roce 2023) a silná spolupráce mezi vědou a podniky se dostatečně nepromítají do tržních řešení a dynamiky podnikání. Podíl osob pracujících ve službách náročných na znalosti činil 39,8 %, což je o něco méně než průměr EU, který v roce 2022 činil 40,8 %. Země také zaostává za nejinovativnějšími členskými státy EU v tvorbě domácí přidané hodnoty z vývozu hi-tech zboží a služeb. Veřejná podpora inovací, především prostřednictvím daňových pobídek pro výzkum a vývoj, se zaměřuje na přírůstkové inovace v zavedených odvětvích. Přestože patentová aktivita zůstává nad průměrem EU, slabší patentová aktivita v posledním desetiletí a přetrvávající velké rozdíly ve výdajích na výzkum a vývoj mezi jednotlivými spolkovými zeměmi omezují schopnost Rakouska plně využít svůj potenciál k získání vyšších ekonomických přínosů z inovací. Účinnost inovačního systému by mohl zvýšit systematičtější přezkum stávajících režimů podpory.

(30) Konkurenceschopnost by dále posílila podpora integrace digitálních technologií do podnikání. I přes pokrok v zavádění cloudu, kdy 35,6 % podniků využívá cloudové technologie, Rakousko zaostává za průměrem EU, který činí 38,9 %, což v této oblasti ukazuje prostor pro růst. Problémem zůstává také zavádění datové analytiky, neboť tyto technologie zavedlo pouze 23,9 % rakouských podniků, což je výrazně pod průměrem EU, který činí 33,2 %. Zavádění pokročilých technologií, zejména mezi malými a středními podniky, by mohla výrazně urychlit cílená opatření – včetně finančních pobídek, podpory cloudové a datové infrastruktury a investic do digitálních dovedností.

([15]) Návrh NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY, kterým se mění nařízení (EU) 2021/1058 a (EU) 2021/1056, pokud jde o zvláštní opatření k řešení strategických výzev v souvislosti s přezkumem v polovině období – COM(2025) 123 final.

(31) Rakouské spotřebitele negativně ovlivňuje nedostatečná konkurence v některých odvětvích, což přispívá k vyšším cenám. Překážky vstupu nových soutěžitelů na trh, územní omezení nabídky a nadměrná regulační omezení pro některé profese a poskytovatele služeb omezují hospodářskou soutěž a zvyšují ceny pro spotřebitele.

(32) Jak je uvedeno v Kompasu konkurenceschopnosti, všechny orgány EU, vnitrostátní a místní orgány musí vyvinout velké úsilí k vytvoření jednodušších pravidel a ke zrychlení správních postupů. Komise si v oblasti snižování administrativní zátěže stanovila ambiciózní cíle: nejméně o 25 % a u malých a středních podniků nejméně o 35 % a vytvořila nové nástroje k dosažení těchto cílů, včetně systematického zátěžového testu stavu právních předpisů EU a posíleného dialogu se zúčastněnými stranami. Aby Rakousko dostálo těmto ambicím, musí také jednat. Při podnikání v Rakousku považuje 51 % podniků složité administrativní postupy za problém pro svou společnost ([16]). Další pákou ke zvýšení konkurenceschopnosti je urychlení povolovacích řízení a snížení administrativní náročnosti – zejména pro malé a střední podniky. Povolovací řízení často nepřiměřeně zdržují průmyslové projekty, obvykle se protáhnou na 22–23 měsíců od data podání žádosti. Hlavním faktorem, který k tomu přispívá, je omezené využívání digitálních nástrojů, přičemž komunikace stále do značné míry závisí na fyzickém předkládání dokumentů. Rychlejšího povolování by mohlo být dosaženo zavedením takových možností, jako je dřívější zahájení přípravných stavebních prací, zjednodušené řízení o námitkách veřejnosti a odložení nepodstatné dokumentace do pozdějších fází řízení. Rakousko má celkově vysokou administrativní a regulační zátěž, přičemž regulace podnikání je často považována za větší překážku pro investice, než je průměr EU.

(33) Rakousko dosáhlo významného pokroku při transformaci energetiky na cestě k čisté energii a posílilo svou energetickou bezpečnost, neboť do začátku roku 2025 zcela ukončilo dovoz ruského plynu. Z 61 % je však stále závislé na dovozu energie, zejména ropy a plynu. Ceny energií výrazně vzrostly, přičemž cena elektřiny pro velké spotřebitele byla v roce 2023 sedmá nejvyšší v EU. To ovlivňuje cenovou konkurenceschopnost, zejména v energeticky náročných odvětvích. Výrazný rozvoj obnovitelných zdrojů energie v posledních několika letech a ambiciózní cíle v této oblasti do roku 2030 vyžadují urychlené rozšíření a modernizaci sítě a také flexibilitu energetického systému. To vyžaduje větší investice i rychlost, aby bylo možné do systému integrovat další výrobu energie z obnovitelných zdrojů. Náklady na rozšíření sítě nesou uživatelé sítě. V lednu 2025 se síťové poplatky zvýšily v průměru o 19 %, mimo jiné z důvodu financování probíhajících investic. Práce na novém zákoně o trhu s elektřinou (ELWG), který by umožnil reformu síťových sazeb, větší flexibilitu energetického systému nebo pobídky k využívání smluv o nákupu elektřiny (PPA), dosud dostatečně nepokročily. V současné době je v Rakousku omezený počet smluv o nákupu elektřiny z obnovitelných zdrojů, a to pouze na 0,1 GW.

(34) Obnovitelné zdroje energie, které představují 40,8 % celkové spotřeby energie v Rakousku, mají velký a stále rostoucí podíl. Pokrok v dalším urychlování zavádění obnovitelných zdrojů energie a infrastruktury, kterou vyžadují, se však zastavil. Rozvoj zejména rakouské technologie pro nulové čisté emise stále brzdí složité a zdlouhavé administrativní postupy.

(35) Rakousko je podle prognóz na dobré cestě k dosažení svého cíle snížit emise, ale tempo dekarbonizace v roce 2024 se oproti předchozímu roku zpomalilo. Očekává se, že emise klesnou pouze o 3,7 % oproti 6,5 % v roce 2023. Rakouské průmyslové odvětví se vyznačuje vysokou energetickou náročností a dekarbonizace probíhá pomalu. Vzhledem k tomu, že mnoho podniků se potýká s výrazným nárůstem cen energie, je zvyšování energetické účinnosti důležité jak pro snižování emisí, tak pro zvyšování konkurenceschopnosti. Zatímco většina odvětví v tomto ohledu pokročila, dekarbonizace dopravy stále zaostává. V roce 2023 se konečná spotřeba energie v odvětví dopravy ve srovnání s předchozím rokem zvýšila o 1 %. Národní plán v oblasti energetiky a klimatu do roku 2024 proto navrhuje další opatření, která Rakousku umožní dosáhnout cílů v oblasti sdílení úsilí, ale jejich úspěch bude záviset na tom, zda budou tato opatření provedena rozhodně a v plném rozsahu.

(36) Zdanění práce a sociální příspěvky v Rakousku patří k nejvyšším v EU, což ztěžuje vytváření pracovních míst a účast na trhu práce. Za posledních deset let klesl počet skutečně odpracovaných hodin na osobu z 35,8 na 33,6 hodin. Oproti trendu v ostatních členských státech se již tak vysoký podíl práce na částečný úvazek od roku 2019 zvýšil o 2 procentní body. Práce na částečný úvazek, která v roce 2024 dosáhla 30,6 %, zůstává téměř dvakrát vyšší než průměr EU (17,1 %). Vysoké daňové zatížení práce odrazuje od delší pracovní doby, což přispívá k nedostatku pracovních sil a omezuje hospodářský potenciál.

([16]) „Postoje podniků ke korupci v EU“, zpráva z bleskového průzkumu Eurobarometru (duben 2024).

(37) Podíl žen pracujících na částečný úvazek patří k nejvyšším v EU. To také odráží jejich vysokou míru zapojení do neplacené pečovatelské práce a nedostatečnou dostupnost cenově dostupného a kvalitního předškolního vzdělávání a péče a přístup k nim. I přes snahy o rozšíření dostupnosti předškolního vzdělávání a péče zůstává procento dětí mladších tří let, které se účastní formálního předškolního vzdělávání a péče, výrazně pod průměrem EU. K tomu přistupují regionální rozdíly v dostupnosti míst pro předškolní vzdělávání a péči a také nedostatek personálu.

(38) Ačkoli se míra zaměstnanosti starších pracovníků (55 až 64 let) v posledním desetiletí neustále zvyšovala a v roce 2024 dosáhla 58,8 %, zůstává výrazně pod průměrem EU, který činí 65,2 %. Starší pracovníci mají potíže s opětovným začleněním na trh práce, a to od omezených digitálních dovedností až po předsudky vůči starším pracovníkům. Zvláště zranitelné jsou osoby s nízkou úrovní kvalifikace, které absolvovaly pouze povinné školní vzdělání a v Rakousku představují nejvyšší podíl nezaměstnaných. Stejně tak osoby z přistěhovaleckého prostředí a osoby ze znevýhodněného socioekonomického prostředí mají nižší úroveň dosaženého vzdělání na trhu práce a čelí zvláštním překážkám při vstupu na trh práce. K tomu přistupují problémy spojené s nedostatečnými jazykovými znalostmi a omezeným uznáváním kvalifikace.

(39) Podle programu OECD pro mezinárodní hodnocení žáků (PISA) z roku 2022 se zvýšily nedostatečné výsledky žáků v osvojování základních dovedností, a to zejména u žáků z přistěhovaleckého nebo znevýhodněného socioekonomického prostředí nebo u žáků narozených v zahraničí. Rostoucí podíl žáků z přistěhovaleckého nebo znevýhodněného socioekonomického prostředí, kteří vstupují do vzdělávání bez dostatečných jazykových znalostí, představuje pro učitele výzvu. Kromě toho představuje další překážku pro zlepšení výsledků vzdělávání nedostatek učitelů. Zhoršující se základní dovednosti žáků se navíc přenášejí i do dospělosti, zejména u osob z přistěhovaleckého nebo znevýhodněného socioekonomického prostředí. I když Rakousko pokračuje v provádění celé řady reforem s cílem zlepšit výkonnost svého vzdělávacího systému, klíčem k řešení nedostatečných dovedností je posílení rozvoje základních dovedností a dovedností v oblasti přírodních věd, technologií, inženýrství a matematiky na všech stupních od vzdělávání dětí až po vzdělávání dospělých.

(40) Nedostatek kvalifikovaných pracovníků je i nadále překážkou pro růstový potenciál Rakouska. 72 % společností to považuje za hlavní překážku investic ([17]). Konkurenceschopnosti odvětví, která jsou pro zelenou transformaci klíčová, brání i přes nedávná opatření zejména nedostatek zelených dovedností a hrozí, že dosažení cílů Rakouska v oblasti klimatu se zpozdí. Kromě toho v současné době neexistuje žádná specifická strategie, která by řešila ztrátu pracovních míst očekávanou v průmyslových odvětvích s vysokou uhlíkovou náročností v souvislosti s přechodem Rakouska na hospodářství pro nulové čisté emise. Posílení stávajících programů zvyšování kvalifikace by mohlo uvolnit nevyužitou nabídku pracovních sil a podpořit rakouský průmysl pro nulové čisté emise. Pro zajištění široké podpory veřejnosti pro zelenou transformaci je obzvláště důležité poskytovat cílenou podporu jednotlivcům v profesích a regionech, které jsou ohroženy negativními dopady rozsáhlého úsilí o dekarbonizaci.

(41) Vzhledem k úzké provázanosti ekonomik členských států eurozóny a jejich kolektivnímu příspěvku k fungování hospodářské a měnové unie Rada v roce 2025 doporučila, aby členské státy eurozóny přijaly opatření k provedení doporučení týkajícího se hospodářské politiky eurozóny z roku 2025, a to i prostřednictvím svých plánů pro oživení a odolnost. V případě Rakouska pomáhají doporučení č. 2, 3 a 5 provádět první doporučení pro eurozónu týkající se konkurenceschopnosti, doporučení č. 1, 4 a 5 pomáhají provádět druhé doporučení pro eurozónu týkající se odolnosti a doporučení č. 1 pomáhá provádět třetí doporučení pro eurozónu týkající se makroekonomické a finanční stability stanovené v doporučení na rok 2025,

DOPORUČUJE Rakousku v letech 2025 a 2026:

1. Posílit celkové výdaje na obranu a bezpečnost a připravenost při současném zajištění udržitelnosti dluhu v souladu se závěry Evropské rady ze dne 6. března 2025. Dodržovat maximální míry růstu čistých výdajů doporučené Radou dne 8. července 2025. Provést soubor reforem a investic, které jsou základem prodlouženého období korekce, jak doporučila Rada dne 8. července 2025. Přijmout rozhodná opatření k zajištění udržitelnosti veřejných financí, a to i prostřednictvím zlepšení fiskální udržitelnosti zdravotnictví, dlouhodobé péče a důchodového systému, mimo jiné zefektivněním nemocniční infrastruktury, zlepšením nákladové efektivnosti zdravotní a dlouhodobé péče, posílením kontroly výdajů a výrazným zvýšením skutečného věku odchodu do důchodu. Zjednodušit a racionalizovat fiskální vztahy a povinnosti na různých úrovních veřejné správy a zajistit jednoznačné sladění odpovědnosti v oblasti financování a výdajů. Zlepšit daňovou skladbu s cílem snížit vysoké daňové zatížení práce a podpořit udržitelný růst podporující začlenění v náročném fiskálním prostředí.

([17]) Průzkum EIB v oblasti investic za rok 2024 Přehled zemí:Rakousko s. 17.

2. S ohledem na platné lhůty pro včasné dokončení reforem a investic podle nařízení (EU) 2021/241 zajistit efektivní provádění plánu pro oživení a odolnost, včetně kapitoly REPowerEU. Urychlit provádění programů v rámci politiky soudržnosti (EFRR, FST, ESF+, FS) a případně využít možností, které nabízí přezkum v polovině období. Optimálně využívat nástroje EU, včetně příležitostí, které poskytuje Program InvestEU a Platforma strategických technologií pro Evropu, ke zvýšení konkurenceschopnosti.

3. Podporovat dynamiku podnikání a zakládání a růst mladých podniků, mimo jiné zajištěním lepšího přístupu k rizikovému a růstovému kapitálu a odstraněním překážek bránících investicím institucionálních investorů do kapitálových nástrojů. Zlepšit promítnutí vysokých investic do výzkumu a vývoje do řešení uplatnitelných na trhu a zvýšit využívání (pokročilých) digitálních technologií v podnicích. Zjednodušit regulaci, snížit administrativní zátěž, zejména pro malé a střední podniky, urychlit povolovací řízení a posílit hospodářskou soutěž s cílem snížit ceny.

4. Řešit vysoké náklady na energie, mimo jiné prostřednictvím reformy zákona o elektřině, zlepšením flexibility energetického systému a podporou smluv o nákupu elektřiny. Snížit celkovou závislost na fosilních palivech a urychlit zavádění energie z obnovitelných zdrojů a potřebné infrastruktury, zejména zjednodušením povolovacích postupů a zavedením zvláštních oblastí pro zrychlené zavádění obnovitelných zdrojů energie. Dále snižovat emise, zejména v odvětví dopravy a urychlením dekarbonizace průmyslu. Zlepšit energetickou účinnost.

5. Vytvořit pobídky ke zvýšení celkového počtu odpracovaných hodin a účasti žen na trhu práce na plný úvazek, včetně zlepšení rámcových podmínek, a zejména kvality a dostupnosti služeb péče o děti. Zlepšit výsledky na trhu práce pro starší pracovníky a pro znevýhodněné skupiny, jako jsou uchazeči o zaměstnání s nízkou kvalifikací a osoby z přistěhovaleckého prostředí, a zvýšit úroveň základních dovedností, a to již od raného věku, zejména na školní úrovni. Zintenzivnit politické úsilí zaměřené na poskytování a získávání dovedností a kompetencí potřebných pro zelenou transformaci.

V Bruselu dne 8. července 2025.

Za Radu

předsedkyně

S. LOSE